

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Právní povaha sítě elektronických komunikací - režim náhrady škody

Ačkoliv odborná veřejnost dlouhodobě zastávala názor, že tzv. sítě elektronických komunikací jsou věcí nemovitou, judikatura k této otázce doposud nepřinesla jednoznačnou odpověď. Ve svém nedávném rozhodnutí ze dne 27. února 2023, sp. zn. 25 Cdo 627/2022, však Nejvyšší soud nenechal nikoho na pochybách a jasně potvrdil, že síť elektronických komunikací skutečně nemovitou věcí je. Toto potvrzení nemovité povahy těchto sítí má zásadní důsledky v oblasti náhrady škody - při jejich poškození se uplatní režim absolutní objektivní odpovědnosti podle ust. § 2926 občanského zákoníku.

Sítě elektronických komunikací

Pojem sítě elektronických komunikací (dále jen „SEK“) definuje zákon č. [127/2005](#) Sb., o elektronických komunikacích, v platném znění (dále jen „ZoEK“). Ve zkratce se jedná o různé přenosové systémy a s nimi související vybavení, které umožňují přenos signálů prostřednictvím vedení, radiových, optických, elektromagnetických či jiných prostředků.^[1] Jde tedy o široké označení veškerých staveb a zařízení elektronických komunikací (včetně jejich technologických součástí); běžně se používá též pojem „komunikační síť“.^[2]

Náhrada škody při poškození SEK

V oblasti občanského práva lze na pojem SEK poměrně často narazit v kontextu náhrady škody. Zejména při provádění staveb a různých zemních prací může velmi snadno při nedostatku opatrnosti dojít k poškození SEK. Typickým příkladem je situace, kdy je SEK uložena v zemi poškozena při výkopových pracích či terénních úpravách. V takových případech vzniká provozovateli sítě nárok na náhradu vzniklé škody a právě určení právní povahy SEK je pro stanovení režimu náhrady škody zcela klíčové.

Pokud by SEK byla věcí movitou, řídil by se režim náhrady škody zásadně „běžnými“ ustanoveními § 2894 a násl. zákona č. [89/2012](#) Sb., občanský zákoník (dále jen „OZ“). Vznik povinnosti k náhradě škody by tak zpravidla předpokládal zavinění škůdce (např. ust. § 2910 OZ), popřípadě by bylo možné se z odpovědnosti liberovat (např. podle ust. § 2924 OZ u škody z provozní činnosti).

V případě posouzení SEK jako věci nemovité je však situace zcela odlišná, neboť nastupuje úprava v ust. § 2926 OZ (škoda na nemovité věci). Dle tohoto ustanovení platí, že kdo, byť oprávněně, provádí nebo zajišťuje práce, jimiž se jinému způsobí škoda na nemovité věci, nebo jimiž se držba nemovité věci znemožní nebo podstatně ztíží, nahradí škodu z toho vzniklou. Dané ustanovení zakládá tzv. absolutní objektivní odpovědnost, známou také jako odpovědnost bez možnosti liberace. K závěru, že toto ustanovení skutečně (byť ne výslovně) zakládá absolutní odpovědnost bez možnosti liberace, dospěl i Nejvyšší soud.^[3] Jinými slovy, pokud je SEK věcí nemovitou, nemůže se škůdce své povinnosti k náhradě škody na SEK nijak zprostit - na rozdíl od situace, kdy by byl SEK věcí movitou.

SEK jako věc nemovitá

Při posuzování, zda je SEK věcí nemovitou, je nutné vyjít ze samotné definice věci nemovité. Dle ust. § 498 odst. 1 věty druhé OZ platí, že stanoví-li zákon, že určitá věc není součástí pozemku, a nelze-li takovou věc přenést z místa na místo bez porušení její podstaty, je i tato věc nemovitá. SEK tedy bude věcí nemovitou, pokud splňuje dvě podmínky: (i) není součástí pozemku a (ii) nelze ji přenést z místa na místo bez porušení její podstaty.

Odpověď na otázku, zda je SEK součástí pozemku, nalezneme v ust. § 104 odst. 10 ZoEK. Toto ustanovení totiž stanoví, že (i) SEK není součástí pozemku ve smyslu OZ a zároveň, že (ii) SEK se ve smyslu jiného právního předpisu považuje za inženýrskou síť (resp. liniovou stavbu). I z ust. § 509 OZ zároveň vyplývá, že liniové stavby nejsou součástí pozemku.^[4] Je tedy zřejmé, že první podmínka je splněna, neboť SEK skutečně není součástí pozemku.

Druhá podmínka, tj. že SEK nelze přenést z místa na místo bez porušení její podstaty, bude rovněž splněna. SEK totiž logicky nelze fyzicky přemístit, aniž by došlo k narušení její funkčnosti (například odpojením kabelů). Teoreticky sice přichází v úvahu provedení tzv. překládky (přeložky) SEK, jedná se však o činnost natolik komplexní, že stěží může ospravedlnit závěr o movité povaze SEK.^[5] V tomto směru lze argumentovat i tím, že technicky proveditelný je třeba i přesun budovy pevně spojené se zemí (viz přesun kostela Nanebevzetí Panny Marie v Mostě), přičemž nikdo nepochybuje o tom, že budova kostela splňuje podmínku nemožnosti přesunutí bez porušení její podstaty ve smyslu § 498 odst. 1 OZ.

S ohledem na výše uvedené lze uzavřít, že SEK je nemovitou věcí, neboť není součástí pozemku a nelze ji přenést z místa na místo bez porušení její podstaty.

Rozhodnutí Nejvyššího soudu

V posuzovaném případě během výkopových prací došlo k poškození podzemní SEK žalobkyně. Soud prvního stupně žalobu na náhradu škody zamítl s odůvodněním, že žalovaná se zprostila odpovědnosti podle ustanovení o škodě z provozní činnosti (ust. § 2924 OZ) – postupovala náležitě opatrně (opakovaně ověřovala, zda v místě nevedou inženýrské sítě, a byla ujištěna, že nikoli). Odvolací soud však rozsudek změnil a žalobě vyhověl na zcela odlišném právním základě. Dospěl k závěru, že poškozené kabely tvoří samostatnou věc v právním smyslu – inženýrskou síť, která není součástí pozemku a nelze ji přemístit bez porušení její podstaty, tedy věc nemovitou. Proto aplikoval zvláštní ust. § 2926 OZ o absolutní objektivní odpovědnosti a žalované uložil nahradit škodu bez ohledu na zavinění či liberační důvody.

Žalovaná napadla rozhodnutí odvolacího soudu dovoláním, v němž namítala, že posouzení sítě jako věci nemovité je nesprávné a že použití ust. § 2926 OZ představuje nepřiměřeně přísný postih. Nejvyšší soud však její dovolání zamítl.

Shora uvedenou argumentaci prosazovanou autorem tohoto článku, částečně založenou na názorech doktrinárních a částečně na logickém usuzování ze znění příslušných právních předpisů, převzal Nejvyšší soud ve svém rozsudku ze dne 27. února 2023, sp. zn. 25 Cdo 627/2023.

V klíčovém bodě právní analýzy, který se týkal podmínky přenositelnosti SEK, se Nejvyšší soud ztotožnil se závěry odvolacího soudu. Ten uvedl, že aby bylo možné věc považovat za movitou, musí být podmínka přenositelnosti bez porušení podstaty dle ust. § 498 odst. 1 věty druhé OZ splnitelná, aniž by bylo nutné přijímat rozsáhlá technická opatření k zajištění přenosu. Dle Nejvyššího soudu lze dnes vzhledem k současným možnostem techniky oddělit od zemského povrchu a přemístit

v podstatě cokoliv (připomněl v této souvislosti právě přesun kostela v Mostě), a proto právě rozsah těchto nutně přijímaných opatření bude rozhodující:

„Pro inženýrské sítě je typické, že neslouží pozemku, ale mají svoji samostatnou funkci (přenášejí média z jednoho místa do jiného), takže pozemek jim slouží pouze coby jakýsi nosič. Sítě elektronických komunikací jsou složitým, sofistikovaným systémem přenosu médií, ve kterém projektanti musí řešit otázky minimalizace přenosových ztrát, změny napětí, jejich napojení, bezpečnost provozu, dostupnost údržby, opatření proti korozi, odolnost proti přírodním vlivům apod. Proto si lze stěží představit, že by bylo možné fyzicky přenést takovou síť či její část bez porušení podstaty, jíž je technická struktura umožňující vedení dat. Opačný závěr by snad byl přijatelný například u některých povrchových závlahových systémů nebo provizorního vedení vodovodní přípojky hadicí k domu po povrchu.“[\[6\]](#)

Závěr

Dle Nejvyššího soudu jsou SEK věcmi nemovitými. Závěr o nemovité povaze SEK vyplývá především z toho, že SEK podle zákona není součástí pozemku, a zároveň není možné přemístit SEK (či její část) bez porušení její podstaty. Tím jsou splněny obě podmínky dle ust. § 498 odst. 1 věty druhé OZ nutné k tomu, aby SEK byla považována za věc nemovitou.

V případě škody způsobené na SEK je proto nutné aplikovat ust. § 2926 OZ, který zakotvuje absolutní objektivní odpovědnost. Z odpovědnosti za takovou škodu se nelze vyvinut a není ani možné argumentovat splněním liberačních důvodů jako v případě škody z provozní činnosti.

Zejména při provádění různých stavebních, terénních či jiných úprav je vhodné být na pozoru. Pokud dojde k poškození SEK, nezbude jiná možnost než škodu na SEK provozovateli sítě uhradit. Rozsudek Nejvyššího soudu tak vítaně ujasňuje tuto právní otázku.

Mgr. Robert Melkus,
advokát

MELKUS KEJLA & PARTNERS

[MELKUS KEJLA & PARTNERS advokátní kancelář s.r.o.](#)

Washingtonova 1624/5
110 00 Praha 1

Tel.: +420 725 907 365
e-mail: info@melkuskejla.cz

[1] K tomu viz § 2 odst. 2 písm. b) zákona č. [127/2005](#) Sb., o elektronických komunikacích.

[2] Metodické doporučení Ministerstva pro místní rozvoj a Ministerstva průmyslu a obchodu ze dne 5. června 2019 – Vztah mezi zákonem č. [127/2005](#) Sb., o elektronických komunikacích, zákonem č. [194/2017](#) Sb., o opatřeních ke snížení nákladů na zavádění vysokorychlostních sítí elektronických komunikací, zákonem č. [183/2006](#) Sb., stavební zákon, a zákonem č. [416/2009](#) Sb., o urychlení výstavby dopravní, vodní a energetické infrastruktury a infrastruktury elektronických komunikací.

[3] Srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 19. srpna 2022, č. j. 25 Cdo 3704/2021-217, z něhož plyne, že odpovědnost podle ust. § 2926 OZ je objektivní a nepřipouští liberaci.

[4] Pojem „inženýrské sítě“ dnes již v OZ nenalezneme – novelou § 509 OZ byl od 28. února 2017 nahrazen pojmem „liniové stavby“. Odkaz ZoEK na inženýrské sítě je proto nutné chápat v tomto smyslu.

[5] Překládka (přeložka) SEK spočívá ve změně trasy stávajícího komunikačního vedení SEK – nejčastěji je vyvolána stavbou, zemními pracemi či jinými terénními úpravami. Viz Metodické doporučení zmíněné ve druhé poznámce pod čarou.

[6] Viz odst. 18 rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 27. února 2023, sp. zn. 25 Cdo 627/2022.

© EPRAVO.CZ – Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Nový zákon o veřejných dražbách, aukce a obálkové metody](#)
- [Pohled přes hranice – natáčení pornografických klipů jako důvod výpovědi z nájmu bytu](#)
- [Nařízení EU o umělé inteligenci a jeho dopady na využití jazykových modelů v advokátní praxi](#)
- [Revize zájezdové směrnice: co přináší, co hrozilo a co to znamená pro praxi](#)
- [Kupní smlouva o převodu nemovitosti bez uvedení výše kupní ceny](#)
- [Druhá „tlačítková novela“: povinné tlačítko pro odstoupení od smlouvy](#)
- [Souhlas s veřejným užíváním pozemku jako překážka nároku na bezdůvodné obohacení – nález Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 2541/25](#)
- [Kupní smlouva bez přesného určení kupní ceny](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 36.: Doložka o mlčenlivosti](#)
- [Detekce podezřelého obchodu v kontextu hazardních her](#)
- [AI omnibus](#)